

**การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1020 ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอก
ของไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning)
สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน**

บัญชา เกียรติจรุงพันธ์
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
อีเมล : yanamath60@gmail.com

ณัฐกิตต์ สิริวัฒนาทากุล
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
อีเมล : yanamath60@gmail.com

อรรถพงษ์ ผิวเหลือง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
อีเมล : yanamath60@gmail.com

Received : October 1, 2020 Revised : November 30, 2020 Accepted : December 25, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชา ED1020 ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน 2) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ED1020 ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยให้นักเรียนจำนวนร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) มีวงจรปฏิบัติการ 3 วงจร กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามลักษณะของการใช้ 3 ประเภท 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง รวมจำนวนทั้งสิ้น 18 ชั่วโมง 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบบันทึกเพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้อประกอบด้วย 1) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของศึกษา 3) แบบบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ และ 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา และ 3) แบบทดสอบทำางจร สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) มี 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 เร้าความสนใจ ขั้นที่ 2 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ขั้นที่ 3 สร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ขั้นที่ 4 นำเสนอความรู้ และขั้นที่ 5 สรุปผล ขั้นที่ 6 ประยุกต์ใช้ ผลของการจัดกิจกรรมพบว่า สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและเอื้อบรรยากาศในการเรียนรู้ อย่างเหมาะสมจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ส่งผลให้ศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สามารถพัฒนาให้นักศึกษามีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 80.00 และจำนวนนักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 88.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่กำหนดให้มีจำนวนนักศึกษาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป 3) นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) ในระดับมาก

คำสำคัญ : การเรียนรู้เชิงรุก, ภาษาไทย, วรรณคดีไทย

THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC ACHIEVEMENT UNDER HISTORY OF THAI
LITERATURE AND MASTERPIECES (ED1020) USING LEARNING ACTIVITIES
BASED ON ACTIVE LEARNING MODEL FOR THE SECOND YEAR STUDENTS IN
TEACHING THAI LANGUAGE PROGRAM IN MAHAMAKUT BUDDHIST
UNIVERSITY ISAN CAMPUS

Buncha Kaitjarungphan

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

E-mail: yanamath60@gmail.com

Natthakit Siriwatthanathakun

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

E-mail: yanamath60@gmail.com

Atthaphong Phiwlaung,

Mahamakut Buddhist University Isan Campus

E-mail: yanamath60@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were 1) to develop learning activities for History of Thai Literature and Masterpieces (ED1020) using Active Learning Model for the second year students in Teaching Thai Language Program in Mahamakut Buddhist University Isan Campus, 2) to develop academic achievement under History of Thai Literature and Masterpieces (ED1020) using learning activities based on Active Learning Model for the second year students in Teaching Thai Language Program in Mahamakut Buddhist University Isan Campus for at least 80% of students achieving the standard criteria of 80% or above, 3) to study the opinions of the second year students in Teaching Thai Language Program in Mahamakut Buddhist University Isan Campus towards the organized learning activities based on Active Learning Model. This study was an action research with three cycles. The sample was 38 second year students in Teaching Thai Language Program in Mahamakut Buddhist University Isan Campus. There were three types of research instruments, classified by the functional purposes, namely 1) The tools used in the experiments were 6 learning management plans, with a duration of 3 hours / plan, totaling 18 hours. 2) Reflection tools included record form to reflect the learning

activities results in each activity plan, consisting of 1) teacher behavior observation form, 2) student behavior observation form, and 3) learning management plan recording form. 3) Learning management efficiency assessment tools, including 1) academic achievement test, 2) the student opinion questionnaire, and 3) the end-of-cycle test. The statistics used for data analysis were mean, percentage, standard deviation. The results of the research were as follows: 1) The results of developing learning activities based on Active Learning Model consisted of six stages, namely: Stage 1: Stimulating, Stage 2: Exchange experiences, Stage 3: Shared Construction of Learning, Stage 4: Knowledge Presentation, Stage 5: Conclusion, and Stage 6: Application. The results of organizing the learning activities revealed that the organized activities could meet the needs of students and were suitable for the target, provided facilitating environment and systematical system, resulting in academic achievement of the sample met the set standard criteria. 2) The academic achievement of the sample met the average academic achievement criteria at 80.00 %. 88.50 of the sample met the standard criteria, which was higher than the set standard at 80 % or above. 3) The sample's opinion towards the organized learning activities based on Active Learning Model was at the high level.

Keywords : Active Learning, Thai Language, Thai Literature

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนแม่บทของการจัดการศึกษา ในฉบับปัจจุบัน (พ.ศ. 2560 – 2579) ได้วางกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ในการขับเคลื่อนการพัฒนาการศึกษาให้สามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ท่ามกลางสภาวการณ์และบริบทแวดล้อมที่ล้วนมีผลกระทบต่อพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และโลก ตลอดจนทักษะ ของประชากรในศตวรรษที่ 21 โดยได้กำหนดเป้าหมายด้านผู้เรียน (Learner Aspirations) ระบุให้ผู้เรียน ทุกคน มีคุณลักษณะ และทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3 Rs 8 Cs) ประกอบด้วย ทักษะ 3 Rs ได้แก่ การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetic) และทักษะ 8 Cs ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจักษณ์ญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving) ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and Innovation) ทักษะด้านความเข้าใจ ต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross – cultural Understanding) ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy) ทักษะด้าน คอมพิวเตอร์ และ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy) ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills) และความมีเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: ข) การศึกษาในศตวรรษที่ 21 จึงต้องเป็น การศึกษาที่มุ่งเน้นการเตรียมคน ไปเผชิญการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว รุนแรง พลิกผัน และคาดไม่ถึง คนยุคใหม่จึงต้องมีทักษะสูงในการเรียนรู้และปรับตัว (วิจารณ์ พานิช, 2555: 18)

การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนา ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ด้วย แต่เดิมการศึกษามุ่งเน้นเพียงให้ผู้เรียนมีทักษะการอ่านออก เขียนได้ แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการปฏิบัติ และการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน กล่าวคือ ผู้เรียนจะไม่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Learning) แต่จะได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูคอยออกแบบการเรียนรู้เพื่อช่วยผู้เรียนให้บรรลุผลได้ ประการสำคัญ คือ ครูในศตวรรษที่ 21 นั้น นอกจากจะต้องไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แล้วยังต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อม ๆ กันกับผู้เรียนอีกด้วย การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการก้าวข้ามการเรียนรู้ตาม “สาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ”

วรรณคดีถือเป็นศิลปะที่ให้คุณค่าทางด้านอารมณ์ และก่อให้เกิดสุนทรียภาพในจิตใจนั้น เนื่องจาก ผู้แต่งวรรณคดีได้เลือกสรรถ้อยคำอันเกิดจากอารมณ์สะท้อนใจ ได้แก่ รัก โลภ โกรธ หลง สนุกสนาน โศกเศร้า ฯลฯ มาร้อยเรียงในงานประพันธ์ ภาษาที่ใช้ในการแต่งวรรณคดีจึงต่างจากภาษาที่ใช้ในชีวิตประจำวันตรงที่ว่า ภาษาวรรณคดีเป็นภาษาที่กระทบฝังใจทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดความสะท้อนอารมณ์และเป็นภาษาที่ผู้ประพันธ์ ได้ตั้งใจคัดเลือกเป็นพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังเกิดการเปลี่ยนแปลงในจิตใจด้วย กล่าวคือ เกิดความรู้สึกความคิด อารมณ์ หรือเห็นภาพอย่างที่ต้องการให้ผู้รับรู้สึกหรือเห็น ทั้งนี้โดยแฝงเล็งเรื่อง สุนทรียลักษณ์ทางภาษา เมื่อผู้อ่านได้อ่านวรรณคดี วรรณกรรมเรื่องนั้น ๆ ย่อมเกิดความซาบซึ้งกับความงดงามทางภาษาที่ผู้แต่งสร้างขึ้น โดยที่วรรณคดีเป็นสิ่งที่นำความงามและความละเอียดอ่อนมาสู่ชีวิตและจิตใจมิใช่ เพราะว่วรรณคดีสร้างโลกแห่งความฝันให้แก่ผู้ที่ต้องการจะหนีจากชีวิต แต่วรรณคดีช่วยให้เรามองเห็นความงาม และความประณีตที่แฝงอยู่ในสิ่งทั้งหลายในชีวิต วรรณคดีที่เป็นวรรณศิลป์สามารถยกระดับจิตใจเราให้สูงขึ้น

ด้วยเหตุนี้เราจึงจำเป็นต้องศึกษาวรรณคดีในฐานะที่เป็นศิลปะ (ชัตสุณี ลินจุสิงห์, 2532: 65; วิภา กงกะนันท์, 2533: 4)

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตให้เป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับความรู้ พัฒนาระบบการเรียนรู้นักศึกษาให้มีทั้งศาสตร์การสอน องค์ความรู้ทางด้านภาษาและวรรณคดีไทย นอกจากนี้ยังฝึกให้นักศึกษาใช้ทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การคิดแก้ปัญหา และการคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการต่าง ๆ เนื่องจากในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจ จึงจำเป็นต้องมีการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษา และการพัฒนานวัตกรรมการนำมาใช้เพื่อพัฒนาระดับศักยภาพของประเทศ โดยจะมุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรมการทำให้เกิดสิ่งใหม่ที่มีมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยกำหนดวาระการวิจัยแห่งชาติ ให้มีจุดเน้นชัดเจน สอดคล้องกับสาขาเป้าหมายการพัฒนาประเทศ จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาที่มุ่งเน้นให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจุดเน้นในการพัฒนาสังคมให้มีคุณธรรม มีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม

อย่างไรก็ตามจากการสังเกตการณ์สอนของอาจารย์ และสัมภาษณ์นักศึกษาผู้เรียนกับอาจารย์ ส่วนใหญ่พบว่า อาจารย์ผู้สอนในแต่ละรายวิชานั้น มุ่งเน้นการการจัดกิจกรรมที่เป็นการบรรยายมากกว่าการให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ทำให้บางที่ผู้เรียนเบื่อหน่ายที่จะเรียน เพราะเป็นการเรียนที่ไม่กระตุ้นความคิด และไม่ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการที่จะเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเรียนในรายวิชาวรรณคดี ซึ่งเนื้อหาวิชาวรรณคดีส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวที่ค่อนข้างยาว ใช้ภาษาที่ยาก ผู้เรียนตีความ หรือวิจารณ์วรรณคดีแต่ละเรื่องไม่ได้ ยิ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นฝ่ายรับอย่างเดียวยิ่งทำให้ไม่เข้าใจ ปัจจัยเหล่านี้จึงเป็นปัญหาสำคัญสำหรับการเรียนวรรณคดีไทย

การเรียนการสอนเชิงรุกเป็นวิธีการสอนรูปแบบหนึ่งที่มีความเหมาะสมกับการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเข้าใจ และการนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัว ต่อการเรียนรู้และสร้างความกระตือรือร้นด้านความรู้คิดมากกว่าวิธีการสอนโดยการท่องจำเพียงอย่างเดียว การเรียนการสอนเชิงรุกจึงมีบทบาทช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น ผู้เรียนจะเกิดความพึงพอใจในรูปแบบการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ลงมือกระทำ (active learning) มากกว่าการที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้เพียงอย่างเดียว (passive learning) (Sweeller, 2006) ผู้เรียนสามารถร่วมกิจกรรมการแสวงหาความรู้ที่ผู้สอนกำหนด อีกทั้งยังผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดขั้นสูงได้แก่

การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่า สอดคล้องกับบัญญัติ ชำนาญกิจ (2551 : 3) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงรุก เป็นการเรียนการสอนที่ผู้เรียนจะต้อง ค้นหาเนื้อเรื่องเพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้โดยการพูดคุย การเขียน การอ่าน หรือการตั้งคำถาม หรือการเรียน การสอนที่ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหว อาจให้ผู้เรียนทำงานคนเดียว เป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้ ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ (2557) อธิบายว่า กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนเชิงรุก ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมนั้น ๆ การสัมมนา การใช้การแก้ปัญหาการสอนกลุ่มย่อยแบบไม่เป็นทางการการสำรวจข้อมูลการทดลอง การแก้ไขปัญหากรณีศึกษา การอภิปราย เป็นต้นส่วนการจัดการเรียนการสอนเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้แบบการเรียนรู้เชิงรุกนั้น ประภัสรา โคตะขุน (2554) มีความเห็นว่า ผู้สอนสามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับผู้เรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคลการเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบ

กลุ่มใหญ่

ดังนั้นจากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ED1020 ประวัตินวัตกรรมคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชา ED1020 ประวัตินวัตกรรมคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ED1020 ประวัตินวัตกรรมคดีและวรรณคดีเอกของไทยโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยให้นักเรียนจำนวนร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning)

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน จำนวน 38 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning)

ตัวแปรตาม 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ED1020 ประวัตินวัตกรรมคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) 2) ความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเนื้อหาในรายวิชา ED1020 ประวัตินวัตกรรมคดีและวรรณคดีเอกของไทย ซึ่งนำเนื้อหามาใช้เฉพาะวรรณคดีเอกของไทยจำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ 1) ไตรภูมิพระร่วง 2) ลิลิตพระลอ 3) ขุนช้างขุนแผน 4) สามก๊ก 5) พระอภัยมณี และ 6) อิเหนา

ขอบเขตด้านระยะเวลา

ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2563

ระเบียบวิธีการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยแบ่งออกเป็น 3 วงจรในแต่ละวงจรมี 1 หน่วยการเรียนรู้รวม 3 หน่วยแต่ละหน่วยประกอบด้วยหน่วยย่อย 2 หน่วยที่ดำเนินการจัด

กิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) ทั้ง 6 ชั้นตอน รวมจำนวน 6 แผน แผนละ 3 ชั่วโมง แบ่งได้ตั้งนี้วงจรปฏิบัติการที่ 1 ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 - 2 วงจรปฏิบัติการที่ 2 ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 - 4 วงจรปฏิบัติการที่ 3 ประกอบด้วย หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 - 6

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) จำนวน 6 แผน มี 3 หน่วยย่อย ซึ่งแต่ละหน่วยย่อยได้จัดกิจกรรมครบทั้ง 6 ชั้นตอนตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) ในระหว่างดำเนินการกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้ช่วยวิจัยได้ช่วยบันทึกพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ และสะท้อนพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา ร่วมกับผู้วิจัย รวมถึงการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลังการสอน หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวงจรแล้ว นักศึกษาทำแบบทดสอบท้ายวงจรและแบบสอบถามความคิดเห็น จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั้งหมด จากการสังเกตของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย เพื่อการปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรต่อไป เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครบทั้ง 6 แผน จำนวน 3 วงจร จึงให้นักศึกษาทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ทำระหว่างการดำเนินการวิจัยและหลังจากสิ้นสุดการวิจัย โดยผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวม มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้จากแบบทดสอบย่อยท้ายวงจร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอบถามความคิดเห็น จากนั้นนำมาหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละของคะแนนเฉลี่ย เพื่อเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 80 และมีจำนวนศึกษาผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ เป็นการอธิบายความ ซึ่งจะนำมาสู่การสรุปผลการวิจัย และแสดงให้เห็นแนวทางหรือรูปแบบการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ เพื่อแก้ไขปัญหาในเรื่องราวของสิ่งที่ศึกษานั้น โดยนำข้อมูลที่ได้รวบรวมจากเครื่องมือเหล่านี้ คือ แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของอาจารย์ แบบสังเกตพฤติกรรมเรียนของนักศึกษา แบบบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้และแบบสอบถามความคิดเห็น ซึ่งได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อประเมินสภาพที่เกิดขึ้นว่าดีหรือไม่ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ดีขึ้น โดยเสนอผลที่ได้ในรูปแบบการพรรณนาความ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชา ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

1.1 กิจกรรม ชั้นที่ 1 เราความสนใจ พบว่า ในชั้นตอนนี้อาจารย์ได้นำสื่อต่าง ๆ ที่เป็นเทคโนโลยีการศึกษา เข้ามามีบทบาทในการดำเนินกิจกรรม ได้แก่ การใช้ Kahoot มาเป็นเกมคำถามก่อนเข้าสู่บทเรียน และทำแบบทดสอบความรู้พื้นฐานในเรื่องที่เรียน เพื่อตรวจสอบความเข้าใจเบื้องต้นของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และตื่นเต้น อยากเรียนรู้ในรายวิชาเพิ่มมากขึ้น

1.2 กิจกรรม ชั้นที่ 2 แลกเปลี่ยนประสบการณ์ พบว่าในชั้นนี้ผู้วิจัยได้ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยผู้วิจัยจัดสถานการณ์ที่เป็นความรู้เดิม เชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม

ทำงานเพื่อหาข้อยุติในสถานการณ์ที่สมมุติขึ้น ทั้งนี้ นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย เปิดโอกาสให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ทำให้การเรียนรู้มีลักษณะเป็นการเรียนรู้เชิงรุกเพิ่มมากขึ้น

1.3 กิจกรรม ขั้นที่ 3 สร้างองค์ความรู้ร่วมกัน พบว่า นักศึกษาสามารถสร้างองค์ความรู้เนื้อหาที่ได้เรียนมาเป็นอย่างดี มีการถกเถียงโต้แย้ง และแสดงความคิดเห็นในองค์ความรู้ที่ได้มา ทุกคนในชั้นเรียนได้มุมมองใหม่ในการเรียนวรรณคดี มองว่าวรรณคดีเป็นเรื่องราวใกล้ตัว เป็นกระจุกเงาสะท้อนสังคม ทำให้การเรียนไม่น่าเบื่อหน่าย และองค์ความรู้ที่ได้เกิดจากการประชุม ปรึกษาหารือกัน ทั้งนี้ทำให้เห็นภาพในลักษณะการเรียนแบบร่วมมือ อาจารย์เป็นเพียงโค้ชผู้คอยให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาในเรื่องที่นักศึกษาสนใจเท่านั้น

1.4 กิจกรรมขั้นที่ 4 นำเสนอความรู้ พบว่า หลังจากที่นักศึกษาได้สร้างองค์ความรู้หรือดำเนินการตามกิจกรรมที่มอบหมายให้แล้ว นักศึกษาสามารถที่จะเสนอความรู้ที่ได้มา โดยเสนอในลักษณะผสมผสาน ได้แก่ การทำสื่อจากโปรแกรมนำเสนอภาพนิ่ง การแสดงละคร การทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก ทั้งนี้องค์ความรู้ที่ได้นั้นเกิดจากการทำงานเป็นกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มได้แสดงถึงความเชี่ยวชาญในวรรณคดีเอกที่ได้รับมอบหมาย

1.5 กิจกรรมขั้นที่ 5 สรุปผล พบว่า ในขั้นนี้เป็นขั้นที่ผู้เรียนสรุปผลจากองค์ความรู้ที่นำเสนอไปว่าท้ายสุดแล้วนั้นผลสรุปเป็นอย่างไร โดยนำเสนอเป็นแผนภาพความคิด (Mind Mapping) จากนั้นนำไปติดไว้ในลักษณะป้ายนิเทศเพื่อให้เพื่อนร่วมชั้นได้ศึกษาวรรณคดีเอกแต่ละเรื่อง

1.6 กิจกรรมขั้นที่ 6 ประยุกต์ใช้ พบว่า ขั้นที่ 6 นักศึกษาได้นำความรู้ที่ได้จากข้อสรุปในขั้นที่ 5 มาประยุกต์ใช้ โดยอาจารย์ให้นักศึกษาทำใบงาน ออกแบบกิจกรรม และให้ร่วมกันคิดว่าสิ่งที่ได้จากข้อสรุปในชั้นเรียนนั้น นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง

2. พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ED1020 ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทยโดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยให้นักเรียนจำนวนร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ED1020 ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) พบว่านักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์รอบรู้ คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 88.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่กำหนดให้มีจำนวนนักศึกษาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. ผลศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning)

จากการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มีความคิดเห็นต่อการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) ในระดับดีมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนาจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ รายวิชา ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอน

ภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน พบว่าขั้นตอนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) มีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 ได้รับความสนใจ ขั้นที่ 2

แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ชั้นที่ 3 สร้างองค์ความรู้ร่วมกัน ชั้นที่ 4 นำเสนอความรู้ และชั้นที่ 5 สรุปผล ชั้นที่ 6 ประยุกต์ใช้ ซึ่งแต่ละชั้นตอนนั้นพบว่านักศึกษาให้ความสนใจเป็นอย่างดี และตอบสนองความต้องการของนักศึกษา นักศึกษามองว่าเป็นการเรียนรู้ที่เป็นลักษณะเชิงรุก (Active Learning) มากกว่าที่จะเป็นการเรียนรู้แบบเชิงรับ (Passive Learning) นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาวรรณคดีเอกของไทยที่เรียนเพิ่มมากขึ้น ทำให้วรรณคดีเป็นเรื่องที่ง่าย สะท้อนภาพสังคม ไม่น่าเบื่อ และมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทยเป็นอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทุกขั้นตอนของการจัดกิจกรรมนั้น ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ขั้นตอนต่างๆ มาจากแนวคิด ทฤษฎีสร้างสรรคความรู้และแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ นอกจากนี้กิจกรรมดังกล่าวยังสอดคล้องกับการเรียนรู้วรรณคดีในลักษณะโต้ตอบ ถกเถียง แสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ อันจะทำให้ผู้เรียนรู้สึกว่าวรรณคดีคือกระจกเงาสท้อนสังคมเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ วรพงศ์ ไชยฤกษ์ (2558) ได้ทำวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยร่วมสมัยและการรู้สารสนเทศของนักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยการใช้เทคนิคการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุก ผลวิจัยพบว่าลักษณะเด่นของการใช้เทคนิคการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุกในรายวิชา THA-100 ภาษาไทยร่วมสมัยและการรู้สารสนเทศ ซึ่งผู้เขียนได้ทดลองใช้และปรากฏผลเชิงคุณภาพที่น่าพึงพอใจนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบในตัวผู้เรียนเอง เช่น ความพร้อมสติปัญญา เจตคติ และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ แล้วกระบวนการเรียนการสอนที่ผู้สอนจัดให้ก็นับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำนวัตกรรมต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ เข้าใจในสิ่งที่ต้องการนั้นนับว่าเป็นอีกก้าวหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนน่าจะได้นำไปใช้ให้แพร่หลายเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต่อไป

2. พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ED1020 ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน โดยให้นักเรียนจำนวนร้อยละ 80 มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 ขึ้นไป

ผลการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชา ED1020 ประวัติวรรณคดีและวรรณคดีเอกของไทย โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) พบว่านักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละ 88.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่กำหนดให้มีจำนวนนักศึกษาผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 มีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80 ขึ้นไป ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่ากิจกรรมที่ดำเนินการนั้นเป็นกิจกรรมในลักษณะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนในกลุ่ม มีบทบาทในการกำหนดการเรียนรู้ของตนเอง มีอิสระในการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นในวรรณคดีที่สนใจอย่างกว้างขวาง นอกจากนี้การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ทั้ง 6 ขั้นตอน นั้น เป็นการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งผู้เรียนไม่ต้องฟังบรรยายจากอาจารย์อย่างเดียว ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าเบื่อ และไม่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วม สอดคล้องกับเดชดนัย จุ้ยชุม, เกษรา บ่าวเข้มซ้อย และศิริกัญญา แก่นทอง (2559) ที่ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ผลวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมทางการเรียนของนักศึกษาหลังการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมดีขึ้นทั้งในด้านการทำงานเป็นกลุ่มการแสดงความคิดเห็น และการแสดงออกเพื่อสะท้อนความคิดเห็นร่วมกัน 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักศึกษาสูงกว่าก่อนเรียนและ 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ระดับมาก ($=4.17, S.D.=0.476$) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับจันทร์พร แซ่ลิว (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง การ

จัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (ACTIVE LEARNING) ในรายวิชาการพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย ผลวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชาการพัฒนาทักษะการคิดสำหรับเด็กปฐมวัย นักศึกษาส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับ A จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 ในระดับ B+ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 35 ในระดับ B จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ในระดับ C+ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และอยู่ในระดับ C จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.67 2) การประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หลังการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก Active Learning ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะการเห็นอกเห็นใจ และการเป็นพลเมืองดี (Compassion) มีค่าเฉลี่ย 4.67 ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 92.00 ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะการคิดสร้างสรรค์ (Creative Skills) มีค่าเฉลี่ย 4.09 ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 81.80 และทักษะที่มีค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีค่าเฉลี่ยที่ต่างกันมากที่สุด คือ ทักษะด้าน สื่อ เทคโนโลยีและสารสนเทศ (ICT Literacy skills) มีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกัน คือ 0.73 3) ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active learning) รูปแบบที่นักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด คือ รูปแบบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) มีค่าเฉลี่ย 4.58 ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 91.60 และการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก Active learning ที่นักศึกษามีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ รูปแบบการเรียนรู้โดยการสืบค้น (Inquiry-Based Learning) มีค่าเฉลี่ย 4.41 ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 88.20 และประเด็นที่นักศึกษาแสดงข้อคิดเห็นมากที่สุด คือ นักศึกษาได้จัดทำโครงการบริการวิชาการในสถานศึกษาและชุมชน การจัดประสบการณ์ในสถานศึกษาเป็นการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดี เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงส่งเสริมความกล้าแสดงออกและ ได้แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างแท้จริงมีค่าความถี่ 49 คน ร้อยละ 81.67 การเรียนรู้นอกห้องเรียนในสถานศึกษา และชุมชนเป็นการสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้และการนำไปใช้ในวิชาชีพครูได้จริง มีค่าความถี่ 48 คน ร้อยละ 80.00 และการจัดทำโครงการบริการวิชาการในสถานศึกษาและชุมชน เป็นกิจกรรมที่ตีฝึกระบวนการทำงานที่เป็นระบบ เป็นขั้นตอน มีการวางแผนการทำงานเป็นทีมที่เข้มแข็งและการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า มีค่าความถี่ 42 คน ร้อยละ 70.00

3. ผลศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาศาสาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning)

จากการสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษา โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พบว่า นักศึกษาศาสาวิชาการสอนภาษาไทย ชั้นปีที่ 2 มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน มีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) ในระดับดีมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่ากิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning) เป็นการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ เป็นการเรียนแบบ (Learning by doing) ผู้เรียนได้มีโอกาสได้เรียนกับเพื่อนร่วมกลุ่มมากยิ่งขึ้น เป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ที่สนใจ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันภายในกลุ่มนักศึกษาได้มีความคิดที่เป็นอิสระ ขึ้นตอนในการดำเนินกิจกรรมเป็นระบบทำให้ได้แสดงผลงานและนำเสนองานที่ทามาด้วย

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ เพื่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1. ควรมีการสะท้อนที่มุ่งเน้นการพัฒนามากกว่าที่จะเป็นเพียงการวิจารณ์หรือให้คะแนนผ่านไม่ผ่าน

2. ก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมควรมีการชี้แจงทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของผู้ช่วยวิจัยเป็นอย่างดีเสียก่อน

3. วรรณคดีที่นำมาให้นักศึกษาได้เรียนรู้ ควรเป็นวรรณคดีที่มีเนื้อหาค่อนข้างจะยาวพอสมควร อีกทั้งควรเป็นวรรณคดีที่มีตัวละคร หรือเหตุการณ์ซับซ้อน เพราะจะทำให้นักศึกษาได้คิดอย่างหลากหลาย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาไทยด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดเชิงรุก (Active Learning)

2. ควรมีการศึกษา วิจัย ด้านวรรณคดีและวรรณกรรมโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาทั้งในด้านเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ และเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

3. ควรนำผลการวิจัยไปพัฒนาและวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อแก้ปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวรรณคดีและวรรณกรรมของไทย

เอกสารอ้างอิง

จันทร์หา แซ่ลิว. (2561). การจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (ACTIVE LEARNING) ในรายวิชาการพัฒนาทักษะการคิด สำหรับเด็กปฐมวัย. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ชัตสุณี สีนธูสิงห์. (2532). วรรณคดีที่ศนา. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เดชดนัย จุ้ยชุม, เกษรา บ่าวเข้มซ้อย และศิริกัญญา แก่นทอง. (2559). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ทักษะการคิดของนักศึกษาในรายวิชาทักษะการคิด (Thinking Skills) รหัสวิชา 11-024-112 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ด้วยการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning). วารสาร Princess of Naradhiwas University Journal of Humanities and Social Science. Vol. 3 No. 2 (2016): กรกฎาคม - ธันวาคม 2559.

ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ. (2557). การเรียนรู้เชิงรุก. สืบค้นจาก http://www.academic.chula.ac.th/elearning/content/active%20learning_Taweewat

บัญญัติชานาญกิจ. (2551). เอกสารประกอบการอบรมเรื่อง Active Learning. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ. (2558). รูปแบบการสอนที่เน้นการเรียนรู้เชิงรุกตามวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำหรับนิสิตครู. กรุงเทพฯ: ศูนย์นวัตกรรมการเรียนรู้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วรวงศ์ ไชยฤกษ์. (2558). ได้ทำวิจัยเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยร่วมสมัยและการรู้สารสนเทศของนักศึกษาที่ได้รับการสอนโดยการใช้เทคนิคการสอนแบบการเรียนรู้เชิงรุก. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้ ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 (ม.ค. - มิ.ย. 2558) หน้า 77 - 95.

วิภา กงกะนันท์. (2533). วรรณคดีศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

Sweller, J. (2006). The worked example effect and human cognition: Learning and Instruction. New Jersey: Educational Technologies.